

HET GENUS NEMOPHORA ILLIGER 1798 IN HET WEST PALEARKTISCH GEBIED.

Ik kwam ertoe dit artikel te schrijven omdat tot mijn verwondering relatief weinig over het genus *Nemophora* in de literatuur te vinden was. Spoedig bleek dat in vele werken de tegenwoordige *Nemophora* Ill. benoemde microlepidoptera slechts terug te vinden zijn onder *Nematopogon* of *Adela* Latreille. In de oudere werken worden de *Incurvariidae* zoals ook *Nemophora* en *Adela* gerangschikt onder de *Heterocera Microlepidoptera* Fam. *Tineidae* subf. *Tineinae*. Deze taxonomie is tegenwoordig verlaten en *Nemophora* Illiger (Hübner volgens Lameere) wordt samen met o.a. *Incurvaria* en *Adela* gerangschikt hetzij in de familie *Incurvariidae* of volgens de lijst van Markku Savela (Finland van 24-07-1999) in de familie *Adelidae* Subf. *Adelinae* van de superfamilie *Incurvarioidea* en onderorde *Incurvariinae*. De *Incurvariidae* lijken op de *Nepticulidae* maar missen de oogklep, de meeste vliegen in de zon, de larven van vele soorten beginnen hun levensloop in de vruchten van een voedselplant. Na overwintering beginnen ze de scheuten ervan aan te vreten of mineren in bladeren. Daarna maken ze van bladstukjes een kokertje waarin ze verpoppen. Bij de *Nemophora* soorten hebben ♂ de langste antennae van alle nachtvlinders, 2 tot 3 maal de vleugellengte, ook de *Adela* ♂ bezitten lange antennae maar de meeste *Nemophora* soorten zijn duidelijk te herkennen aan een geel-bruine band op de dikwijls metaalglanzende vleugels terwijl de *Adela* soorten éénvormig gekleurde voorvleugels bezitten zodat *Adela degeerella* Lin. nu in het genus *Nemophora* geplaatst wordt. Bij het genus *Incurvaria* zijn de antennae hoogstens even lang als de voorvleugels. Bij de *Adelidae* treft men zeer mooie metaal glanzende soorten aan. Hoewel het opzetten ervan een geduldwerk is menen we de studie van de genera *Nemophora* en *Adela* bij ons te mogen aanbevelen, des te meer omdat er wel kans bestaat onder deze kleine juweeltjes der natuur iets nieuws te ontdekken. Het kweken van deze mooie vlindertjes uit in de natuur gevangen rupsen die men laat verpoppen zou wel eens een aangename verassing kunnen opleveren.

Evolutie der taxonomie van de *Adelidae* en van het genus *Nemophora*

- M. Girard (Traite elementaire d'entomologie 1885).

Microlepidoptera

Tribu *Tinciniens*

Familie *Adelidae* Latreille

Genera *Adela* Latreille
 Nemophora Hübner
 Nematois Hübner

- Aug. Lameere (Manuel de la faune de Belgique)

Microfrenates

Tineiformes

Familie *Tineidae*

Subf. *Tineinae*

Genera	<i>Tinea</i> Lin.
	<i>Trichophaga</i> Ragonot
	<i>Tineola</i> Herrich-Schafer
	<i>Oinophila</i> Stephens
	<i>Incurvaria</i> Haworth
	<i>Nemophora</i> Hübner
	<i>Adela</i> Latreille
	<i>Nemotois</i> Hübner
	<i>Acrolepia</i> Curtis

- Smits Van Burgst (Nuttige en schadelijke insecten 1908)

Microlepidoptera

Andere families

Nepticulidae *Tinea*

Tineidae Genera *Incurvaria*

Eriocraniidae *Nemophora*

Andere families

In Borror and White (Field guide tot the insects of America North of Mexico 1970) vindt men nog *Nemophora* onder de familie *Incurvariidae*

met als subfamilie - *Incurvariinae*

genus *Incurvaria* e.a.

- *Prodoxinae* Yucca motten

- *Adelinae*

Nog in 1986 echter klasseert Chinery *Nemophora* bij de *Incurvariidae* met de genera

Incurvaria

Adela

Nemophora

Lampronia

Volgens de meest recente gegevens (M. Savela 1999) worden de genera *Adela* *Nemophora* en *Lampronia* ondergebracht in de oude familie *Adelidae* van Latreille die aldus haar status als volwaardige familie terug krijgt maar nu los van de *Tineidae* en wel volgens dit cladogram

Microfrenata met *Tineinae* met o.a. de *Tineidae*

o.a. *Tineiformia* *Incurvariinae* *Incurvariidae* *Adela*

Adelidae met o.a. de genera *Nemophora*

Lampronia

Nemophora van het Grieks *Nematos* draad en *pherein* betekent dus draad-drager. *Nemato-*
pogon *pogon* = baard betekent draad-baard. *Adela* betekent schoon.

Nemophora Illiger (Hoffmannsegg?), 1798, Hübner 1813 (Lameere)

Markku Savela 24-7-1999

Insecta – *Lepidoptera* – *Incurvariina* – *Adelidae* – *Adelinae*

Nematopogon <> *Adela* (vroeger geklasseerd onder deze benaming)

Nemophora amatella (Staudinger, 1892) Finland

amurensis (Alphéraky, 1897)

Nemophora annae (Zeller, 1853) O. mediterraan

Nemophora auricellus (Ragonot, 1874)

Nemophora barbatellus Zeller, 1874

Nemophora basella (Eversmann, 1844)

Nemophora bellela (Walker, 1863)

Nemophora beryllopa Meyrick, 1953

Nemophora canalella (Eversmann, 1844)

Nemophora congruella (Zeller, 1839)

Nemophora cupriacella (Hübner, 1819)

Nemophora degeerella (Linnaeus, 1758)

Nemophora dumeritellus (Duponchel, 1839)

Nemophora fasciella (Fabricius, 1775)

Nemophora istriana (Heydenreich, 1851) Balkan

Nemophora metallica (Poda, 1761)

Nemophora metaxella Hübner, 1817

Nemophora minimella (Denis & Schiffermüller, 1775)

Nemophora oxsenheimerella (Hübner, 1813)

Nemophora pfeifferella (Hübner, 1813)

Nemophora radella (Hübner, 1793)

Nemophora swammerdamiella Linnaeus 1758

Nemophora violellus (Stainton, 1851)